

Nr 172

Av fru Segerstedt Wiberg, *angående hävande av adoption.*

(Lika lydande med motion nr 210 i Andra kammaren)

Under de senaste åren har i pressen vid skilda tillfällen förekommit skildringar av adoptivföräldrar, som under tämligen uppseendeväckande former begärt att få adoptionen hävd. Även om det inte torde röra sig om något stort antal fall, förefaller tendensen vara att de ökar samtidigt som de ges en publicitet, som inte gärna kan vara till barnets bästa.

Som regel framställs kraven på att en adoption skall hävas sedan barnet eller den unge visat påfallande anpassningssvårighet eller begått kriminella handlingar. Detta betyder samtidigt att kraven inte sällan framställles då barnet eller den unga människan befinner sig i en känslig ålder.

När en ung människa hamnat i ett konfliktläge torde han eller hon mer än vanligt behöva uppleva trygghet och kontinuitet, men med den utformning föräldrabalken nu har ges adoptivföräldrarna möjlighet att just då begära att adoptionen häves. Det heter i 4 kap. 9 § 2 st.:

Har adoptivbarnet grovt förgått sig mot adoptanten eller hans närmaste eller för barnet ett lastbart eller brottsligt liv, och kan det uppenbarligen icke fordras att adoptivförhållandet skall bestå, äge adoptanten vinna adoptivförhållandets hävande.

En normal önskan hos föräldrar torde vara att hjälpa ett barn till återpassning. Även flertalet adoptivföräldrar torde uppleva denna önskan och vilja att stödja och skydda barnet. Men möjligheten att avsäga sig sitt ansvar kan i vissa ögonblick fresta och kan skada viljan att hjälpa. För barnet kan också vetskapen om att det under vissa förhållanden kan berövas hem och föräldrar skapa en onödig känsla av otrygghet. Det förefaller närmast som om föräldrabalkens nuvarande lydelse på denna punkt står i strid med den strävan att ge adoptivfamiljen samma ställning som den biologiska som annars erkännes vara den för parterna bästa. Man kan fråga sig av vilken anledning adoptivföräldrar skall inta den särställningen att de kan stöta bort barnet när det misslyckats i något avseende. Adoptivföräldrar har i övriga samma tillgång till de stöd och råd som samhället erbjuder då barnet visar tendenser som inte kan betraktas som normala och som av något skäl kan ge anledning till oro för dess fortsatta utveckling. Möjligheten att få adoptionen hävd på ovanstående tämligen diffusa grunder förefaller så mycket mera diskutabel som varje adoption föregås av ingående

undersökningar av både barnets och föräldrarnas situation. Man skulle nästan våga påståendet, att föräldrar till adopterade barn givits tillfälle att mera än andra föräldrar få vetskap om det ansvar som följer med vården av en uppväxande individ.

Med tanke på att allt flera barn från utomeuropeiska eller avlägsna länder numera adopteras av svenska familjer förefaller en översyn av bestämmelserna så mycket mera maktpåliggande. I annat fall kan det tänkas att familjer tar hit barn medvetna om att i värsta fall adoptionen kan hävas. Det kan också tänkas, att de barnavårdande myndigheterna inte utövar så noggrann kontroll av dem som begär att få adoptera barn från främmande länder, utgående från att dessa barn — om de inte tas hit — går en mycket oviss framtid till mötes.

Deras framtid även här i Sverige kan också te sig mycket oviss, om de som adopterar dem räknar med att för den händelse barnet skulle visa s. k. lastbara tendenser adoptionen kan hävas. Ett sådant barn kommer ju att uppleva ensamheten och osäkerheten många gånger svårare än ett barn som har sina rötter här.

Sannolikt har man den gång föräldrabalken utformades inte haft den nuvarande situationen i tankarna. Även i övrigt förefaller dess bestämmelser om möjligheterna att häva en adoption stå i dålig överensstämmelse med dagens mera humana syn.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställs,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära översyn av föräldrabalkens bestämmelser om adoptions hävande enligt vad i motionen anförts.

Stockholm den 20 januari 1967

Ingrid Segerstedt Wiberg (fp)
